894/12

Den 11. juni 2012 blev i sag nr. 81.269:

xxxxxxxx xxxxxxx
xxxxx xxxx xx
xxxx xxxxxx

mod

If Skadeforsikring
Stamholmen 159
2650 Hvidovre

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har ulykkesforsikring i If Skadeforsikring. Hun klager over størrelsen af den af selskabet fastsatte méngrad efter et ulykkestilfælde.

Selskabet har udbetalt en erstatning svarende til en méngrad på 15 % og har afvist at udbetale yderligere med henvisning til, at det direkte mén efter ulykken er under 5 %.

Det fremgår af sagen, at klageren den 12/12 2008 anmeldte, at hun den 10/5 2008 kom til skade med ryggen, da hun faldt af en hest.

Selskabet modtog en række lægelige oplysninger. Nogle af disse er omtalt/gengivet nedenfor:

Af journal fra klagerens egen læge fremgår bl.a.:

"03 05 2002 Continuation …
02-05-03 ... Telefon kons.
Skade på arbejdsplads i går. Vil gå på skadestuen i ... i dag. Har været til kiropraktor i dag.
...
08 11 2002 Continuation …
02-11-08 ... Telefon kons.
Har meldt sig syg p.g.a. sin ryg.
...
03 04 2003 Continuation …
03-04-03 ... Konsultation

Symptomer: Havde det ellers godt i et stykke tid er så begyndt igen med hø sidige sympt og der er klinisk ve.sidig låsemønster med øget lændelordosering oplever også at lænden retter sig langt bedre efter sidst, er ved at falde lidt tilbage.
...
17 06 2004 Continuation …
04-06-17 ... Konsultation
Symptomer: Har fortsat smertejag i ve. ben, set på ... hvor man giver diagnosen Dolores extremitas har givet amitritylin herfor. Hun spørger hvad man skal gøre hvis det udvikler sig værre.
...
26 11 2008 Continuation …
Mange smerter i ryggen. Rp. tramadol mg 50./hs konf. med ... Kommer med ryggen har haft ondt i den en uges tid er blevet meget forværret sovende fornemmelse svarende til ? på ve. ben er meget massivt låst i ve. bækkenled i mindre grad på hø. side. Spændings konfiguration svarende hertil. Løsner hende på vanlig facon får skabt en max aflastning i området. Aftaler at se an til i morgen med henblik på eventuel steroid blokade svarende til S 1 roden."

En speciallæge i neurokirurgi konkluderer i speciallægeerklæring af 2/6 2009 bl.a. følgende:

"**Konklusion**
Eksploranden har været ude for et noget dramatisk uheld med fald fra hest. I betragtning af, at der i umiddelbar tilslutning til faldet kom skarp midtlinjesmerte, er det overvejende sandsynligt, at der ved faldet skete en læsion af discus.
Har i forløbet, uden at der har været en periode uden symptomer, fået en venstresidig 5. lændeprolaps med yderst karakteristiske symptomer på samme. Er opereret for denne prolaps, men uden nogen markant effekt."

Selskabet udbetalte en erstatning svarende til en méngrad på 15 %, hvilket klagerens repræsentant var utilfreds med. Et andet selskab, hvori klageren var forsikret, indbragte herefter sagen for Arbejdsskadestyrelsen, som ved brev af 27/9 2010 vurderede, at méngraden var mindre end 5 %. Af brevet fremgår bl.a.:

"Sagsfremstilling

Det fremgår af sagens akter, at [klageren] den 10. maj 2008 blev kastet af sin hest og i faldet landede på højre side.

Hun blev samme dag tilset på skadestuen, ... Sygehus, hvor hun klagede over smerter svarende til halebenet, midt på ryggen samt i nakken. -
Røntgen af halsrygsøjlen viste ikke tegn på brud eller ledskred, og hun blev udskrevet efter endt undersøgelse.

Efterfølgende fik [klageren] tiltagende smerter lokaliseret nederst i lænden med udstråling.

En MR-skanning af hendes ryg på Privathospitalet ... januar 2009 viste en venstresidig 5. lændeprolaps, som blev fjernet ved operation den 9. marts 2009. - Ved operationen blev generne reduceret, men ikke med markant effekt.

En tilsvarende MR-skanning på Privathospitalet ... den 1. juli 2009 viste, at der ikke var yderligere behandlingsmuligheder.

Vedrørende [klagerens] forudbestående helbredsmæssige forhold fremgår det bl.a., at hun den 2. maj 2002 var udsat for en arbejdsulykke i forbindelse et tungt løft, hvorved hun pådrog sig et knæk i ryggen med efterfølgende lændesmerter. Vi vurderede den 10. februar 2004 følgerne efter arbejdsskaden til en méngrad på 5 procent.

Det fremgår videre, at [klageren] før aktuelle ulykke havde udviklet massive lænderyggener med udstråling og været fulgt i smerte-klinik.

**Begrundelse for méngraden**

Vi har lagt vægt på sagens lægelige oplysninger, herunder især:

- Neurokirurgisk speciallægeerklæring af 2. juni 2009;

- Journal fra skadestuen, ... Sygehus;

- Egen læges journal.

Vi har lagt vægt på, at [klageren] nu har gener i form af skarpe smerter i lænderyggen med udstråling, som forværres ved belastning, bevægeindskrænkning og nedsat kraft ved bevægelser i ankelleddet på venstre side.

Vi har endvidere lagt vægt på, at speciallægens objektive undersøgelse har vist normal krumning af lændehvirvelsøjlen, stort set ingen voluntær foroverbøjning og normal bagoverbøjning. Ved forsøg på foroverbøjning er der udstrålende smerter til venstre ben. De dybe reflekser er livlige, bortset fra venstre akillesrefleks, som ikke kan fremkaldes. Der er sensibilitetstab i 1. sakralrods innervationsområde på venstre side.

Vi har herefter fastsat det varige mén efter vores vejledende méntabel:

> Efter tabellens punkt B.1.3.5 vurderes følger efter forvridninger, diskusprolaps, brud og belastningsskader med middelsvære, daglige rygsmerter, eventuelt med udstrålende bensmerter, med middelsvær bevægeindskrænkning, til 15 procent.

Vi vurderer, at de anførte gener og fund svarer til dette punkt i méntabellen, og at [klagerens] gener dermed svarer til en méngrad på 15 procent.

Vi har ved vurderingen af [klagerens] gener som følge af ulykken den 10. maj 2008 lagt vægt på, at hun før ulykken har haft lænderygsmerter med udstråling til ben, og at hun af samme årsag har været henvist til smerteklinik og psykolog.

Vi vurderer, at de forudbestående gener skønsmæssigt svarer til en méngrad på 15 procent.
I forlængelse heraf vurderer vi [klagerens] varige mén som følge af ulykken den 10. maj 2008 til mindre end 5 procent."

Ved brev af 5/10 2010 anmodede klagerens repræsentant Arbejdsskadestyrelsen om at revurdere sagen. Af brevet fremgår bl.a.:

"Hun har haft nogle smerter fra lænden efter ulykken i 2002, som hun fik 5 % i ménerstatning for, men de smerter, som hun klager over fra foråret 2003 skyldes **endometriose,** som er en underlivslidelse.

[Klageren] klager til lægerne over **smerter i underlivet** og på **forsiden af højre lår.** Der er fejl i journalnotatet af 17.6.2004, hvor der står venstre ben i stedet for højre ben. [Klageren] klager **ikke over rygsmerter.** Lægerne tror i første omgang, at smerterne stammer fra ryggen, og de henviser til neurolog ... i ... (2003), som ikke kunne finde ud af årsagen til smerterne. Senere tror de, at der er tale om en betændelsestilstand i en nerve i højre lår, og henviser til ... sygehus (2003), som forsøger at indsprøjte binyrebarkhormon uden effekt. Smerterne i underliv og højre lår fortsætter uændret, så i foråret 2005 taler lægerne om at henvise til en smerteklinik, men det sker aldrig. **[Klageren] har aldrig været henvist til eller fulgt et behandlingsforløb på en smerteklinik.**

[Klageren] begynder at føre dagbog over smerterne, og hun får en tid hos en kvindelig læge i juli 2005. Hun henviser til gynækolog ... i ... med mistanke om endometriose. Det viser sig, at det er den rigtige diagnose, og [klageren] bliver i maj og december 2007 opereret for dette.

**Efter ulykken d. 10.5.2008 har [klageren] smerter ned i hele venstre ben, hvilket er et tydeligt tegn på diskusprolaps.**

**Smerter på forsiden af højre lår kan IKKE skyldes en diskusprolaps."**

Med henvisning til at det ikke var sandsynliggjort, at der var årsagssammenhæng mellem klagerens gener og ulykken den 10/5 2008, fastholdt Arbejdsskadestyrelsen sin tidligere udtalelse.

Klagerens repræsentant forelagde sagen for en speciallæge i arbejdsmedicin, som i brev af 14/3 2011 anførte følgende:

"Jeg er enig i afdelingens vurdering af, at Arbejdsskadestyrelsen blander forskellige lidelser sammen. Det er rigtigt, at medlemmet i perioden 2003 til 2007 har nogle ukarakteristiske smerter, specielt ned i højre ben. Egen læge er i tvivl om, hvad årsagen til dette er, mistænker selv i notat af 17.1.2003 og 3.4.2003, at det stammer fra ryggen, men behandling med manipulation hjælper ikke. Man forsøger herudover diverse former for behandling uden effekt, bl.a henvises hun til smerteklinik, men kommer dog aldrig derhen. I maj 2007 opereres hun for endometriose (jeg kan ikke af de lægelige notater se, at hun skulle være opereret 2 gange). Efter denne operation står der ikke noget i de lægelige notater om smerter ned i højre ben og ej heller noget om lænderygsmerter før ulykken i maj 2008. Jeg kan dog se, at hun en enkelt gang er henvist til fysioterapi d. 25. september 2007 og hvad den henvisning har drejet sig om fremgår ikke af de lægelige akter. Samlet mener jeg således ikke, der er belæg for, som Arbejdsskadestyrelsen skriver at medlemmet før aktuelle ulykke 'skulle have udviklet massive lænderygsmerter med udstråling og været fulgt i smerteklinik'. Jeg kan på ingen måde af de lægelige akter se, at hendes primære problem skulle være lænderygsmerter, men snarere smerter ned i benene og primært højre.

Efter ulykken d. 10. maj 2008 drejer det sig om helt andre symptomer, nemlig, som det bliver beskrevet i speciallægeerklæringen udfærdiget d. 2.6.2009 af speciallæge i neurokirurgi ..., skærende smerter nederst i lænden med udstråling til venstre ben.

> Jeg er således enig med såvel medlem som afdelingen i, at Arbejdsskadestyrelsens begrundelse, hvor de vurderer medlemmets forudbestående gener sv.t. en méngrad på 15%, hviler på fejlagtige grundlag."

Arbejdsskadestyrelsen revurderede sagen på ny og udtalte i brev af 30/6 2011 bl.a. følgende:

> "Sagen har igen været forelagt for styrelsens neurokirurgiske speciallægekonsulenter med jeres bemærkninger og de lægelige oplysninger i sagen.
>
> Sagen har desuden været forelagt styrelsens ankermand på det neurokirurgiske område.
>
> Efter fornyet vurdering finder vi, at der ikke er årsagssammenhæng mellem skaden og de anførte ryggener.
>
> Vi har herved lagt vægt på, at der i de primære lægelige akter er anført gener i form af smerter svarende til halebenet, midt på ryggen samt i nakken.
>
> Herefter ses ingen henvendelse til læge om ryggener før 4½ måned senere, nemlig den 26. november 2008, hvor det i egen læges journal er anført, at skadelidte har haft ondt i ryggen en lille uges tid.
>
> Det er efter vores vurdering ikke sandsynligt, at symptomerne, der opstår i november 2008 skyldes følger efter ulykken den 10. maj 2008.
>
> Vi finder det på den baggrund ikke i tilstrækkeligt omfang sandsynliggjort, at der er årsagssammenhæng mellem ulykkestilfældet den 10. maj 2008 og de nuværende ryggener.
>
> I overensstemmelse hermed vurderer vi [klagerens] varige mén som følge af hændelsen den 10. maj 2008 til mindre end 5 procent som følge af manglende årsagssammenhæng."

I mail af 1/9 2011 til klagerens repræsentant meddelte selskabet, at det var enigt med Arbejdsskadestyrelsen i, at det direkte mén var mindre end 5 %.

Over for nævnet gør klageren gældende, at selskabet skal fastsætte en højere méngrad.

Selskabet fastholder i brev af 7/10 2011 til nævnet sin afgørelse.

Klageren har i brev af 8/11 2011 til nævnet bl.a. anført:

> "Det er min opfattelse, at Arbejdsskadestyrelsen ikke vil indrømme, at de har taget fejl i deres vurdering af min sag. De tager fejl i forbindelse med den første udtalelse af 27.9.2010, hvor de vurderer, at mine smerter stammer fra ryggen, men i virkeligheden stammer smerterne fra underlivslidelse, som er færdigbehandlet for 4 år siden ved operation. Smerterne fra endo-

metriose er karakteriseret ved, at knuderne i underlivet trykker på nervebanerne, og i mit tilfælde gav det smerter ned i højre lår. Efter operationen har jeg ikke haft nogle gener overhovedet.

Jeg oplever, at de ikke vil indrømme deres fejl, og derfor fastholder de vurderingen af min mén, men med en ny begrundelse.

Jeg mener ikke, at Arbejdsskadestyrelsen har sørget for at belyse sagen tilstrækkeligt. De har bl.a. ikke bedt om oplysninger fra fysioterapeuten, som har behandlet mig i perioden fra ulykken, til jeg søger egen læge første gang.

Jeg erkender, at der er 5 % forudbestående mén efter en arbejdsulykke i 2002.
Efter ulykken d. 10.5.2008 tager jeg på skadestuen i ..., som sender mig hjem uden skanning, men med store smerter. Da jeg fortsat har smerter i lænderyggen og bækkenpartiet, opsøger jeg en fysioterapeut i .... Jeg vedlægger en udtalelse fra ham om forløbet og de fund, han gjorde i forbindelse med behandlingen.

Jeg har smerter fra lænderyggen og bækkenpartiet gennem hele forløbet. Jeg opsøger min egen læge, da smerterne ned i mit venstre ben bliver så udtalte, at jeg ikke længere kan bevæge min venstre fod og mine tæer. Egen læge konstaterer, at jeg har fået en diskusprolaps ved faldet fra hesten.

Jeg vil bede Ankenævnet bemærke, at de to speciallæger, der har udtalt sig i sagen (hvor af den ene rent faktisk har undersøgt mig) begge støtter min forklaring af forløbet, og de står i direkte modstrid med Arbejdsskadestyrelsens udtalelse. Både ALKA og if's lægekonsulenter har også tidligere vurderet, at der er sammenhæng mellem ulykken og skaden."

Klageren har for nævnet fremlagt en udtalelse af 3/11 2011 fra sin fysioterapeut, hvoraf fremgår, at hun i perioden fra den 16/5 til den 24/11 2008 gik til behandling hos ham. Han oplyser, at hun i tiltagende grad fik smerter i bækken/lænderyg med paraesthesier og nedsat muskelkraft i venstre ben.

Af forsikringsbetingelserne fremgår:

"2.3 Forsikringen dækker ulykkestilfælde, hvorved forstås en tilfældig af forsikredes vilje uafhængig, pludselig og udefra kommende indvirkning på legemet med en påviselig beskadigelse af dette til følge.

...

**9.0 Voldgift**

9.1 Invaliditetsgradens størrelse eller omfanget af forbigående arbejdsudygtighed skal, hvis en af parterne forlanger det, fastsættes endeligt af Arbejdsskadestyrelsen, hvis afgørelse er bindende for begge parter.

...

**15.0 Invaliditet**

15.1 Såfremt ulykkestilfældet har medført en invaliditetsgrad på mindst 5%, har forsikrede ret til en invaliditetserstatning.

...

15.3 Invaliditetsgraden fastsættes efter den tilskadekomnes medicinske invaliditet, d.v.s. uden hensyn til specielle erhverv eller færdigheder, og grundlaget for fastsættelsen er følgende i uddrag anførte invaliditetsskala (Arbejdsskadestyrelsens mén-tabel):

...

15.4 En før ulykkestilfældet bestående invaliditet, berettiger ikke til erstatning og kan ikke bevirke, at erstatningen ansættes højere, end hvis en sådan invaliditet ikke havde bestået."

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren ikke har godtgjort forhold, der begrunder, at nævnet kan pålægge selskabet at udbetale yderligere erstatning i anledning af ulykken den 10/5 2008.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Poul Sørensen